

Oikeusasiamies pyytää ministeriötä puuttumaan käytäntöihin**KUNNAT OVAT RAJOITTANEET HOITOTARVIKKEIDEN JAKELUA VASTOIN LAKIA**

Eräät kunnat ja kuntayhtymät ovat rajoittaneet pitkäaikaissairaiden hoitotarvikejakelua lainvastaisesti. Käytäntöihin pitää puuttua, jotta potilaiden lainmukainen ja yhdenvertainen kohtelu voidaan turvata, toteaa oikeusasiamies Petri Jääskeläinen.

Oikeusasiamies on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriötä ohjaamaan kuntia ja kuntayhtymiä lainmukaiseen käytäntöön.

Terveydenhuoltolain mukaan hoitosuunnitelman mukaiset pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarvittavat hoitotarvikkeet kuuluvat sairaanhoitopalveluihin, jotka kunnan on järjestettävä. Lisäksi tällaiset hoitotarvikkeet ovat maksuttomia.

- Tämä tarkoittaa sitä, että jokaisen potilaan hoitotarvikkeiden tarve arvioidaan yksilöllisesti, toteaa Jääskeläinen.

Oikeusasiamies otti asiaan kantaa kahden kantelun perusteella.

Riihimäen seudulla rajoitettiin jakelua

Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymä oli ohjeistanut terveyskeskukset rajoittamaan joidenkin hoitotarvikkeiden jakelua siten, että potilaan tuli itse maksaa enimmäismäärän ylittävät tarvikkeet. Ohje koski esimerkiksi diabetespotilaiden verensokeriliuskoja.

Menettely oli oikeusasiamiehen mukaan lainvastainen, sillä se ei jättänyt tilaa potilaan yksilöllisille tarpeille.

Yhtymähallitus menetteli lainvastaisesti myös siinä, että se julkaisi asiasta kannalleen henkilön nimen esityslistallaan verkossa. Julkisuuslain mukaan terveystiedot ovat salassa pidettäviä.

Kuopiossa alibudjetoitiin

Kuopiossa diabeetikoille ei ollut jaettu verensokerin mittauksessa käytettäviä pistovälineitä eli lansetteja. Tätä perusteltiin sillä, että kesken vuotta voimaan tulleen terveydenhuoltolain kustannuslisäystä ei ollut voitu ottaa kaupungin terveydenhuollon käyttösuunnitelmaan.

Kuopio menetteli lainvastaisesti, kun se ei huolehtinut terveydenhuoltolaissa säädetyn tehtävän, hoitotarvikejakelun, lainmukaisesta hoitamisesta, katsoo Jääskeläinen.

Perustuslaki velvoittaa kunnat turvaamaan lakisääteiset terveyspalvelut. Kunnat eivät täytä tätä velvoitettaan, jos ne eivät sisällytä talousarvioon tarvittavia määrärahoja tai mitoittivat talousarvion tietoisesti liian pieneksi. Jos määrärahat osoittautuvat riittämättömiksi, kunnan tulee lisätalousarviolla tai muulla tavoin huolehtia lakisääteisten velvollisuuksiensa täyttämisestä.

Ministeriön tulee puuttua asiaan

Oikeusasiamies Jääskeläinen pitää tärkeänä, että lainvastaisiin käytäntöihin puututaan konkreettisesti.

Hän katsoo sosiaali- ja terveysministeriön ohjaus- ja valvontavelvollisuuden korostuvan erityisesti, kun hoitotarvikkeiden luovuttamista koskevaa päätöksentekoa ohjaavat kunnan tai kuntayhtymän lainvastaiset käytännöt ja ohjeet.

Kyse on lisäksi lääkärin hoitopäätöksestä. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan potilaalla ei ole mahdollisuutta hakea siihen muutosta.

Ministeriön tulee ilmoittaa toimenpiteistään oikeusasiamiehelle 1.7.2013 mennessä.

Oikeusasiamies Petri Jääskeläisen päätökset dnrot 4092/4/2011 ja 3737/4/11 sekä esitys 197/2/2013 on julkaistu kokonaisuudessaan oikeusasiamiehen verkkosivuilla oikeusasiamies.fi. Lisätietoja antaa esittelijäneuvos Kaija Tanttinen-Laakkonen, puhelin (09) 432 3377

HUOM.

Oikeusasiamiehen kanslian suomenkielinen sähköpostiosoite on 1.3.2013 lähtien oikeusasiamies@eduskunta.fi. Tähän sähköiseen kirjepohjaan tulostunut osoite eo-a-kirjaamo@eduskunta.fi ei tuolloin enää toimi.